

UCHWAŁA 1/2019
Uniwersyteckiej Komisji Nauki KRUP
z dnia 21 stycznia 2019 r.

Ustawa „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” z 20 lipca 2018 roku została przyjęta po długich konsultacjach ze środowiskiem akademickim, które pozwoliły wypracować trudny, ale akceptowalny dla zdecydowanej większości pracowników akademickich kompromis. Został on naruszony w ramach prac parlamentarnych, w czasie których do ustawy wprowadzono kilka nieakceptowalnych zapisów jak np. gwarancje dożywotniego zatrudnienia sędziów Sądu Najwyższego, Trybunału Konstytucyjnego oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego. Ostatecznie jednak w wyniku ustawy stworzyła się możliwość realnego poszerzenia autonomii uczelni wyższych oraz przyspieszenia procesu doganiania najlepszych europejskich i światowych ośrodków akademickich. Obecnie na wszystkich uczelniach trwają prace nad nowymi statutami, które pozwolą dostosować ich zapisy do stojących przed nimi wyzwaniami. Niestety proces ten nie może być realizowany w efektywny i transparentny sposób z kilku powodów.

Po pierwsze, nadal nie została opublikowana część rozporządzeń, których postanowienia są kluczowe dla podejmowania decyzji na poziomie uczelni. Jednocześnie zaniepokojenie budzi ostateczny kształt niektórych opublikowanych aktów wykonawczych, które wydają się odchodzić od projakościowych celów reformy. Jest to między innymi widoczne w opublikowanym komunikacie zawierającym wykaz wydawców.

Po drugie, nadal słyszalne są głosy optujące za utrzymaniem podejścia, zgodnie z którym nauki humanistyczne i społeczne mają być uprawiane w inny sposób niż pozostałe rodzaje nauk. Umiędzynarodowienie polskiej humanistyki i wprowadzenie realnych metod oceny dorobku naukowego badaczy ją uprawiających nie stoi w sprzeczności z pozostawieniem możliwości publikowania wyników badań w języku polskim czy uwzględniających specyfikę badań nawiązujących do naszej narodowej tradycji czy uwarunkowań.

Po trzecie nadal nie ma pewności czy nauka w Polsce może liczyć w kolejnych latach na przewyższenie renty zapóźnienia w zakresie środków budżetowych przeznaczanych na jej rozwój. Wprowadzana nową ustawą reforma stwarza podstawowe warunki dla poprawy pozycji polskiego szkolnictwa wyższego i nauki. Jednakże, bez znaczącego i stabilnego podnoszenia nakładów budżetowych celu tego nie uda się osiągnąć.

Podsumowując, apelujemy do środowiska akademickiego o wsparcie kierunku zmian w polskim szkolnictwie wyższym i nauce mających na celu zwiększenie autonomii uczelni, ich umiędzynarodowienie, podniesienie jakości badań i poziomu kształcenia oraz spójności w wymiarze regionalnym. Jednocześnie nasz apel kierujemy do władz Rzeczypospolitej Polskiej o determinację we wprowadzaniu projakościowych rozwiązań w systemie nauki i szkolnictwa wyższego oraz przyjęcie długookresowej strategii w zakresie podnoszenia nakładów.

Przewodniczący
Uniwersyteckiej Komisji Nauki